

A munka becsülete

Isten Ádámot az Édenkert őrzésére és művelésére teremtette. Ez a megbízás jelenti az emberi nem méltóságát, ami minden teremtmény fölé emelte.

3. oldal

A lélek kiégése

A túlhajtott munka, az irreális célok vagy elvárások egy önpusztító folyamatot hoznak létre. Világméretű jelenlég a kiégés, szaknyelven a burn out.

4. oldal

Idősek vasárnapja

A Szentírás külön figyelmezteti Istennek népét: gondoskodjanak az özvegyekről és az árvákról. Idősek vasárnapja volt Szilágyballán.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2015. JANUÁR XXVI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

A PUSZTA LÉTNÉL TÖBBET

A kietlen pusztaság egyszerre rémisztő vagy megnyugtató hely. Attól függően, hogy mi lakozik az ember szívében. Az önmagával és Istennel meg nem békült, önmaga életének értelmét nem találó ember megrémül a pusztaságban. Azért, mert a pusztaság a lélek legmélyének tükrévé az értelmetlenséget, a céltalanságot és az emberi élet legpusztítóbb érzését, a hiábavalóságot árasztja magából. A semmi kézelfoghatósága teszi igazán félelmetessé a sivatagot, ami a lélekben lakozó ürességnek a teremtett világban megmutatózó tükörképe. A céltalanul élő ember számára a sivatag kín és keserűség. Vannak ugyanakkor, akik keresnek

keresik a pusztaságot. A szerzetesek, a remetéik és a lelki út vándorai, akik Istennel akarnak találkozni. Mert Isten csak a csendben, a magányban, a teljes odafordulás állapotában szólítható meg. „Menj be a te belső szobádba!” – mondja az Írás. Ha böjtölsz vagy imádkozol, vagy válaszokat keresel, vagy éppen hogy kérdezni akarsz, akkor hagyj magad mögött mindent, és keresd a pusztaságot. Isten a Sínai pusztában beszélt az ő népével, Jézus Krisztus pusztai helyekre vonul vissza imádkozni. Az Istennel való beszélgetés cél, értelmet, irányt ad az életnek. Valamit, ami több a pusztai létnél.

ISTENNEK PUSZTÁBAN VÁNDORLÓ NÉPE

A nemrég lezajlott romániai elnökválasztás hajrájában gyakran hallhattunk a diaszpórában szavazókról. Meg is lepődtem kedves hívem kérdésén, mi is az a diaszpóra? Nem egyházi fogalom? A jelentése magyarul: szóróvány. Az egyháztól pedig cseppet sem áll messze a kérdés, sőt...

Miközben láttam néhány képet a nyugati lázadó sorállókról, megjelentek előttem a nyugati magyar református szóróványok: Ausztria, Belgium, Franciaország, Hollandia, Németország, Svédország, Svájc. Olvastam nemrég egy rövid interjúból, hogy Párizsban havi egy istentiszteletre gyülekezhetnek magyarok (nemcsak reformátusok). „Megelégszenek azzal, hogy évente 11 alkalommal hangozzék Isten Igéje” – a hatezernyi párizsi és környékbeli magyarok 1-2%-a, aki alkalmanként megjelenik. Talán egy kis keserűséggel olvashatta az interjút Heddad Annamária gondnokasszony, aki a meghívott beszoalókat többnyire otthonában szállásolja, vendégeli, szállítja a távoli reptérről és vissza, de igyekszik egy kis párizsi bemutatót is biztosítani. Magam is így szolgálhattam a 17 éve lelkes nélküli gyülekezetben, és járhattam az Eiffel-toronyban, a Notre-Dame-ban, Versailles-ban, Trianonban. (folytatás a 2. oldalon)

ISTENNEK PUSZTÁBAN VÁNDORLÓ NÉPE

(folytatás az 1 oldalról)

Ennek a „diaszpórának” a súlyos gondolja, hogy nem találnak egy franciául is beszélő magyar lelkészt, mert nyelvismeret nélkül mégsem lehet, másrészt belegondolni is nehézkes, milyen távolságokba és mennyi időbe és költségbe kerül egy-egy istentiszteletre eljutni a jórészt idősebb korú testvéreknek, búséges presbitereknek. Csatolhatjuk a témához a vendéglelkész útiköltségét, a bérelt imahelyet a valóban drága francia fővárosban, és némi betekintésünk van máris, mi is az a diaszpóra. Az az állapot, amelybe egy népközösség gyermekei belekerülnek, függetlenül attól, hogy menekülni kényszerültek, elhurcolták őket, mint Isten népét a hetven évig tartó babiloni fogságba, vagy mostanság a biztosabb megélhetés okán távoznak szülőföldjükről.

Fajtánk jó része Trianon után, majd 1945 és 1956 után menekült a Kárpát-medencéből. Ma számottevő diaszpóráként élünk Nyugat-Európától Dél-Amerikáig, és tovább terjed az 1Pt 1,1-ben olvasható „elszéledt jövevények” diaszpóra-magyarsága. Ilyen fogalmakkal lehetünk okosabbak, mint migráció és emigráció, disszidensek, új exodus és asszimiláció. Csak reménykedni lehet a valamikori peregrinációhoz hasonlító folyamatban, amikor tanulni mentek a híres európai egyetemekre, és például reformációval, tudományokkal tértek vissza, esetenként meggazdagodva, amit itthon igyekeztek népiük javára fordítani.

A diaszpóra jelenséget lehet kutatni, magyarázni, megoldást találni viszont nehezebb. A diaszpóra azt is jelenti: a magok elvetése. Bűnbánattal kell megvallanunk, gyenge vetőmagot engedhettünk külföldre, gyökértelen evangéliumi lelkülettel. Odakint nem gyökereznek bele a szórványgyülekezetek közösségébe, nem támogatják járulékaikkal, és mi kibúztatjuk őket a nyilvántartásunkból. Ne csodálkozzunk, hiszen konfirmálók százai szakadnak el az ünnepi esemény után az egyháztól, tekintélyes erdélyi és alföldi falvainkban a templomtól karnyújtásnyira élők között is csak 10-15% körüli a gyülekezetlátogatók száma. A szekularizált világban egyre diaszpórasabb lesz maga a kereszténység.

Eljön-e az idő, amikor türelmesen vagy lázadóan sorban fognak állani az Isten országának elnökéért?

BERECZKI ANDRÁS

PUSZTA KÉPMUTATÁS HELYETT ÉLŐ HIT

„És mondá: A Sionról megharsan az Úr és Jeruzsálemből megzendül, és elhervadnak a pásztorok legelői, és megszárad a Kármel teteje.” (Ámós 1,2)

Ámós könyve Izrael, az északi országrész bukása előtt íródott. A bűn fogsághoz, nyomorúsághoz vezet, de Isten prófétáin keresztül mindig időben figyelmezteti népét. Ma is szól Isten figyelmeztető szava, csak rajtunk múlik, hogy meghalljuk-e, vagy nem érdekel. Ámós egy olyan korban él, amikor a vallásos élet Izraelben, és fővárosában, Samáriában, üressé, puszta képmutatássá vált.

Éppen ezért Isten szava az Ige szerint nem a rendeltetését vezítette samáriai áldozati helyről szól meg, hanem a déli országrész, Júdea fővárosából, a Sionról, a jeruzsálemi templomból. Ide még nem jutott el a bálványfertő. Isten szolgálói hűséggel közvetítik az áldott mennyei üzenetet.

Amikor a világban annyi minden elveszíti rendeltetését, hivatását, neked tudni kell, hogy hol a helyed. Nem az üres hit, vagy képmutató

vallásos élet fog megtartani, hanem egyedül a Krisztusba vetett őszinte hited és reménységed. Bár Krisztus sokféleképpen hirdették a világban, szórólapon és interneten is, ez részben jó, de ne feledd, a találkozási hely, amit neked rendelt Isten, a te drága református Sionod, egyházad és templomod. Becsüld és szeresd!

Az igevers ítéletet hirdet Kármel ellen. A Kármel hegye egy pogány áldozati hely volt. Az egész első fejezetben sok más város és ország van még felsorolva. Mind olyanok, amik valamiképpen bálványimádással fertőzték meg Isten népét, úgymond bűnre csábították, pogány hitre tanították. Isten ezért haragszik, és megítéli nemcsak azt, aki elköveti a bűnt, de azt is, aki sugallja.

Embertársaidat mire tanítod? Bűnre, vagy a krisztusi élet szépségeire. A Biblia azt tanítja, hogy a bűnre csábítók büntetése nagyobb lesz, mint a vétkezőké. Aki viszont lelket ment meg a haláltól, az sok bűnt elfedez. Légy inkább Krisztus lelkeket mentő szolgálója. Ámen.

MÁTHÉ RÓBERT

PUSZTAI ÁLLAPOTBAN

„Jézus pedig Szent Lélekkel telve, visszatérel a Jordántól, és viték a Lélektől a pusztába negyven napig, kísértetvén az ördög által.” (Lk 4,1-2a)

Bizonyára voltál már te is úgy, kedves testvérem, hogy úgy éreztél: a fellegekben jársz. Amikor hitéleted szárnyalt, te megad is valóban úgy éreztél, hogy mindent le tudsz győzni, és semmi sem állhat utadba. Azonban mindig, amikor hitünk szárnyal, akkor jön a próbatétel: mennyit bír a mi hitünk.

Jézusnak is, miután megkeresztelkedik, és a Szent Lélek reá száll, Atyja hangját hallja, meg kell kísértetnie az ördög által. A pusztába kerül, ahol semmi sincs. A pusztába, ahol egyedül csak az van, amit magával visz az ember. Jézus az Ige szavát vitte magával, és győzni tudott. De vajon te mit viszel magaddal?

Életünk gyakran kerül pusztai állapotba, amikor úgy tűnik: semmink sem marad. Pedig az Ige velünk van, az Isten szava által győzhethetünk mi is, de ott van a kísértő másik hang is, az ördög csábító ígéreteinek hangja. Ad-

dig, amíg az Ige szava a mi fegyverünk, életünk minden helyzetében, legyenek bár azok felhőkben szárnyaló boldog pillanatok, vagy éppen pusztában bolyongó keserű siralomvölgyek, mégis győzhethetünk.

Jézus a pusztai megkísértése után megkezdte tanítói hivatalát. Azt is mondhatnánk, hogy ez volt a próbatétel. Mielőtt Isten nagy feladatok bízhatna rád, téged is megpróbál.

De nem kell hamar feladni, mert: „Boldog ember az, aki a kísértésben kitart; mert minekutána megpróbáltatott, elveszi az életnek koronáját, amit az Úr ígért az őt szeretőknél.” (Jak 1,12)

Adjon az Úr Jézus mindannyiunknak erős, kitartó hitet. Vezessen pusztai vándorlásunkban az Ő Szent Lelke, és hadd halljuk meg mi is mindenkor mennyei Atyánk hangját az Igéből, hogy mindezen áldásokkal megerősödvé, ezeket vigyük magunkkal lelki tarisznyáinkban, és vegyük fel a harcot a Sátán kísértéseivel szemben életünk minden pillanatában.

KÜRTI TAMÁS

LITURGIA VAGY LETARGIA?

(Folytatás a 2014/23-24. lapszámból)

Oda jutottunk, hogy különféle izfokozókat kell belekevernünk istentiszteletünkbe, hogy jól érezzük magunkat. A fiatalok jelentékeny hányada kerüli a „régimódi” istentiszteletet, és valljuk be: nem ok nélkül.

Liturgiánk ebben a formában inkább halotti torra emlékeztet, nem pedig az Élet Fejedelmének fogadására. Nem tapasztaljuk meg az örvendező keresztyén élet és a közösségi szolgálatra indítást ösztönző példáját. Olyan apró, „közömbös dolgok” akadályozzák ezt, mint a művirágok az úracsorán, a kínosan nyüzgő orgonáink, amelyeket az elmúlt száz évben nem javított meg senki, a botrányosan képzetlen kántor, vagy a vonatottan, ámbátor „százak helyett” is éneklő gyülekezet, no meg egy fekete ember, aki beszél. És beszél. Amikor keresztesítés vagy úracsora van, még többet beszél. Ha Isten a Bibliában csak beszélt volna népéhez, de nem cselekedett volna, mi lenne most a világgal? Meg kell tehát értenünk, hogy amit végig közömbösnek hittünk, nem is olyan közömbös! Minden, amit a liturgiától féltünk, spórolunk, letargiába dönti a gyülekezetet.

Pál apostol azt írja a Róma 12,1-ben: „szánjátok oda testeteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul. Ez a ti okos istentiszteletek.” Az izraeliták templomi istentiszteletéből soha nem hiányzott az áldozat. A választott nép az Ószövetségben bűnei okán, de hálából is áldozott. Pál nem tudja függetleníteni magát ettől az élménytől – mert az ószövetségi liturgiát maga Isten jelenti ki Mózesnek, Áronnak és a lévítáknak.

A reformátorok megértik a Zsidókhöz írott levél alapján, hogy Jézus Krisztus, mint a papság feje, a tényleges főpap mutatja be az egyedüli tökéletes áldozatot – engesztelésül a világ bűnéért. Ezért mi óvakodunk attól, hogy áldozatról és áldozásról beszéljünk. Holott Pálnak igaza van: az Újszövetség istentiszteletének ugyanúgy központi része az áldozat, Jézus megváltó műve, ami képessé tesz minket arra, hogy felajánljuk és odaszánjuk magunkat Isten szolgálatára. Az „okos istentisztelet” (gör. logiké latreia) nekünk többnyire a logikát juttatja eszünkbe, viszont Pásztor János ezt a szókapcsolatot a Logosz, vagyis az IGE szerint való istentiszteletnek fordítja. Mindkét értelmezés fontos üzenetet hordoz a liturgia megértésében: egyfelől szükség van logikára, rendre abban, ami a templomban történik, másfelől ez a rend egyszerű kell hogy legyen. (Pásztor: Liturgia, 2005)

Hadd idézzek egy nemrég megjelent tanulmányt, amelyet angliai hittestvéreink egy liturgikával foglalkozó konferencia eredményeképp publikáltak. Julian Templeton és Keith Riglin „ordered freedom”-nak (a szabadság rendjének) nevezi a református litur-

giát. Ezen a két pilléren állunk: „A református hívők alapelveként fogadták el Pál apostolnak a korinthuszi gyülekezethez írt intelmét, hogy az istentisztelet ékes és jó rendben történjék. A református istentisztelet rendezett istentisztelet. Ez nem azt jelenti, hogy mindig ugyanaz történik rajta, hanem hogy vannak olyan lényeges elemek, amelyek nem hiányozhatnak belőle. Az írásokat olvassuk és prédikáljuk, dicsőítést és könyörgést mutatunk be, adakozunk a különféle szükségletekre, megújítjuk szövetségünket a közösségben, az úracsora pedig – még ha nem ünnepelelnék, akkor is – hálaadásunk domináns hangján szólal meg. Ezen a renden belül jókora teret nyer a református istentisztelet másik ismérve, a szabadság. A református hívők alapelveként tekintették az apostol másik észrevételét: ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság... Nem akarjuk azt a benyomást kelteni, hogy a spontaneitás az uralkodó. Inkább azt, hogy a református liturgusok szabadok arra, hogy új imádságokat és szertartásokat alkossanak az istentisztelet akármelyik részéhez.”

Ezzel a felelősséggel dolgozik zsinatunk Liturgikai Bizottsága is. Nem a hagyományaink ellen szólnak az újítások, hanem a krisztusi öröm és szolgálat útján akarnak közelebb vinni bennünket az egyház lényegéhez.

Nézzünk hát az ősgyülekezet háza tájára! Lukács a Cselekedetek könyvében leírja, mivel foglalkoztak az első keresztyének, miután a Szentlélek kiáradt rájuk, és megértették, hogy Jézus mekkora áldozatot vállalt értük: foglalatosságok voltak az apostolok tudományában (tanítás), a kenyerek megtörésében (úracsora, eucharisztia), a könyörgésben (imádság), az egymással való törődésben (diakónia). Ez a négy cselekmény teremti meg a liturgia keretét, és ezek együtthatójából származik az, amit közösségnek (koinónia) nevezünk.

GERÉB MIKLÓS

ŐRIZZED ÉS MŰVELJED AZT!

Isten Ádámot az Éden kertjének őrzésére és művelésére teremtette (1Móz 1,15). Ez a megbízatás jelenti az emberi nem méltóságát, hiszen a Teremtő ezzel az ember minden teremtmény fölé emelte.

„Gyerekjáték” lehetett a paradicsomi körülmények között a föld megművelése, de a bűn és annak legelső formája, az engedetlenség, és az emberi telhetetlenség nehezé és nyomorúságossá, verítékkal áztatottá változtatta a föld kikényszerített termését.

A munka szépsége és a feladat értéke azonban mégis megmaradt az alkotás képességében. Az ember igyekszik a fizikai életet szellemivel áthatni, és a szellemeket alkotásaiban megjeleníteni, amivel a maga módján és korlátai között, emberi módon képes „teremteni” a társadalomban, a civilizációban, a művészetekben.

A hivatástudat hasonlóképpen őrzi a munka méltóságát. Az Istentől kapott megbízatásban ugyanis az emberi életpálya célját nem a karrier, hanem az isteni parancsnak és szándéknak való alávetés és hűséges önátadás jelenti (1Kor 7,22). A kenyérkeresés nehézsége azonban meg is üresítheti a hivatás értelmét, aminek kézzelfogható jele például a munkakedv hiánya, vagy a szellemi és a kétkézi munka közötti értékbeli szakadék megléte. A hivatástudat, illetve a munka egy-egy szakterületéhez való vonzódás az Istentől személyre szabottan kapott talentumainkról tesznek bizonyosságot!

Pál apostol soha nem restellte, hogy sátorkésítéssel keresi a mindennapi betevőre valót. Ezzel egyrészt anyagilag függetleníttette magát a gyülekezetektől (nem tudták azzal vádolni, hogy rajtuk élőködik), másrészt továbbra is tapasztalhatta a munka lélekformáló erejét. A munkanélküliség veszélyét ugyanis nem csak az anyagi létfenntartás bizonytalansága vagy az ellehetetlenedés jelenti, mert ezeknél sokkal károsabb az önbecsülés elvesztése, és annak érzése, hogy az ember feleslegessé vagy éppen teherré válik környezet számára. Munka, feladat nélkül az ember elsorvad.

Az alávetés egyéni munka ráadásul lelkiismeretességre és hűségre nevel, a közösségi munkában pedig egyenesen építő jelleget kaphat mindennapi igyekezetünk. Az Istentől kapott munka így válhat ismét az emberi élet áldásává és kitüntető sajátosságává, ami megkülönbözteti őt minden teremtménytől.

TOKÁR SÁNDOR

A KIÉGÉS

A kiégés kifejezést főként a munkával kapcsolatban szoktuk emlegetni. Világméretű jelenség a kiégés, szaknyelven a burn out. A túlhajtott munka, az irreális célok vagy elvárások egy önpusztító folyamatot hoznak létre.

Ez az állapot az élet minden olyan területén jelentkezhet, ahol az ember belefáradhat egy szerepbe, amelyben túlságosan szeretne bizonyítani. Ez nem csak munkahelyi jelenség, lehet a gyerekevelés is, vagy akár egy beteg családtagunk folyamatos gondozása. Ha, mondjuk, az anyaszerep uralja életünket, akkor nagyon könnyen előfordul, hogy minden más, saját igényeink is a háttérbe szorulnak. Ennek lehet olyan hatása, mintha a munkahelyen hajtánánk túl magunkat. Ez egy természetes, de ugyanakkor hosszú távon pusztító folyamattá is válhat.

A kiégésnek sajátos „menetrendje” van. Az elején lelkesedünk, később viszont lankad ez a lelkesedés. Ez még nem baj, esetleg csak intő jel. Amikor egy új, általunk kívánt helyzetbe kerülünk, lelkesedünk, igyekszünk mindent megtenni, hogy a lehető legjobbat hozhassuk ki magunkból. Örülünk a feladatoknak. De ha túl jól akarunk elvégezni mindent, akkor az feszültséget okoz bennünk. Ennek következtében alvászavaraink is lehetnek. Itt kezdődik a belefáradás.

Talán ráébredünk, hogy túl sokat vállaltunk, túl sokat szeretnénk, de nem kérünk segítséget. Egyre inkább háttérbe szorítunk mindent, ami rólunk szólna; kevésbé figyelünk oda, mennyit eszünk, iszunk, alszunk... Már nem kapcsolódunk ki, és észrevétlenül lépünk bele a mókuserékbe, amit már nem is mi hajtunk, hanem „csak” futunk utána. Ismerős?

Nem egyszerű a kiszállás, de az első lépés az, hogy ne hazudjunk saját magunknak – lássuk be: rossz úton járunk, túl sokat vállalunk. Kérdezzük meg magunktól: mit vár el tőlem Isten?

Amennyiben egy helyzetet nem oldhatunk meg, ne is akarjuk megtenni a lehetetlent. Adjunk át feladatokat másoknak is. Igenis szakítsunk időt arra, hogy időnként – rendszeresen – feltöltődjünk. Manapság, sajnos alig van olyan ember, aki nem élte volna át a kiégés első néhány fázisát. De itt visszafordítható a folyamat, egyszerű belátással, apró átszervezésekkel. Figyeljünk magunkra, és időben felismerhetjük, hogy valami nincs teljesen rendben velünk.

szabó júlia

VELEM KEZDŐDIK A HARMADIK DIMENZIÓ!

A bibliodráma valami olyan lehetőség, mely kimozdíthat a „pusztából”, új dimenziót nyit a Szentírás üzenetét érteni-átérezni akarók előtt.

Gyermekként egyoldalúan befogadtuk mindazt, amit a vallástanárok mondtak egy-egy bibliai történettel kapcsolatban, aztán serdülőkorban valamilyen párbeszédbe elegyedtünk a Bibliával, kérdéseket tettünk fel. Később, felnőttként már arra kerestük a választ, hogy a Szentírás hogyan igazíthat el az élet dolgaiban, illetve, hogyan válhat a Biblia mindennapjaink részévé. Az olvasás és az elmélkedés mellett létezik egy intenzívebb, sokkal sokoldalúbb kapcsolat a Szentírással, ez pedig a bibliodráma. A műfaj egyik atyja, Gerhard Marcel Martin szerint „ez az a pillanat, amikor rezonancia jön létre a szent szövegek és saját élet-történetem között”, ekkor nyilatkoztatja ki magát az isteni üzenet egészen személyesen, az én életemre vonatkozóan. Amikor bibliodráma-játékokra készülünk, nemcsak egyszerűen eljátsszuk, reprodukáljuk a történetet, hanem

megkeressük, hogy mi is történik ott valójában. A történetben szereplő emberek érzéseire, reakcióira, viselkedésére figyelve ugyanazt az érzést tapasztalhatjuk, amit ők egykor átélhettek. Mindez nem csupán öncélú játék, fontos a visszajelző beszélgetés. A szerepből visszalépve mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy beszámoljon arról, amit a játék során megélt, ahogyan a többieket látta, s esetleg arról is, ami a játék során az életéből ismerős volt számára. Az élet és a Biblia történeteinek egymásra vetülése a forrása annak a csodálatos katarzisznak, amelyben egy-egy bibliodráma-játék során a résztvevők részesülnek. Olyan módszer ez, mely tudatosítja, hogy a Bibliában nem az élettől idegen, pusztán helyben és időben távoli eseményekről van szó, ugyanakkor valós, hiteles élményekhez segíti hozzá a csoporttagokat a történetekkel kapcsolatban. Nem utolsó sorban pedig embertársunkhoz is közelebb visz az Ige ilyen formán történő megismerése, melyet akár a családban is elkezdhetünk gyakorolni.

G. LEVENTE

MAGÁNY ÉS A KAPCSOLATFÜGGŐSÉG

A magányosság a lélek betegsége, de testi betegséget is okozhat, sőt megnöveli számos betegség kockázatát.

Ha a magány miatt nem tudunk nyugodtan aludni, nehezebben kezeljük a nappali stresszhelyzeteket, ennek következtében megnőhet a vérnyomásunk. Ha ez huzamosabb ideig tart, fokozatosan legyengül immunrendszerünk, könnyebben levernek a betegségek. Nem jó a magány, de ez is nézőpont kérdése. Hiszen láthatjuk a helyzetet pozitívumként is. A másik végtel sem jó. Időt fordíthatunk saját magunkra. A kapcsolatfüggőség egyre gyakrabban használatos kifejezés manapság. Mikor valaki minden mozdulatát, véleményét, gondolkodását egy másik személytől teszi függővé, és ez egyáltalán nem kölcsönös. Ebben a kapcsolatban egyik fél sem igazán boldog. Kapcsolatfüggőség, arra utal, hogy az illető nem tanulta meg az önállóságot. Nem képes arra, hogy független lényként önálló életet élhessen. Állan-

dóan várakozó, „érzelmileg kielégítetlen” állapotban van. Mindig arra vár, hogy elismerjék, megdicsérjék. Változtathatna helyzetén, a mástól való függés állapotán, hiszen nem a társ helyezi rá ezt a „láncot”. Változtathatna, ha önálló lenne, de fél, nem vállal felelősséget, nagyon sok esetben kényelmes. Aki így él, legelső lépésként ismerje el „kapcsolatfüggőségét” és merjen változtatni, merjen önálló, néha kicsit „magányos” lenni. Aki nem mer önálló lenni, az még nem nőtt fel kellőképpen. Az nem egyenrangú párt keres magának, hanem valamiféle pótmamát/pótpapát, akinek szeretne megfelelni, aki mindent megmond, aki ellen néha kicsit lázad, de aki mellett így soha nem lehet igazán boldog. Az önálló életre való képesség az érzelmi érettség egyik fő kritériuma, ami jelenti, többek között a felelősségvállalás terhére, ami sokkal könnyebb és felszabadítóbb a kapcsolatfüggőség megrekedt állapotánál.

G. SZABÓ

LELKÉSZSZENTELÉS TEMESVÁRON

Temesváron tartotta meg közgyűlését a Királyhágómelléki Református Egyházkerület december 5-én. Itt ünnepeltek és emlékeztek a '89-es forradalom 25 éves, a 2004-es magyarországi népszavazás 10 éves évfordulója alkalmából. A kiemelkedő eseményen felszentelték a fiatal lelkészeket, átadták a Pro Partium, Pro Ecclesia és M. Nagy Ottó díjakat, ugyanakkor a közgyűlés határozatot hozott a Mikó-ügyben is.

Az ünnepség Csúry István püspök igehirdetésével kezdődött, aki beszédében rámutatott: 25 évvel ezelőtt egy új fejezet nyílt meg számunkra Isten akaratából, 10 évvel ezelőtt pedig egy olyan útelágazáshoz került a Kárpát-medencei magyarság, amely rávilágított arra, hogy megújult erővel kell haladnunk tovább. Ma pedig, 2014-ben Isten megmutatja, hogy igenis van erő. Ez az erő ott van az ifjú lelkipásztorokban, és ez az erő megmutatkozik a munkálkodó gyülekezetekben is. Az a legnagyobb baj, ha Istennek hátat fordítunk. A XXI. századi ember pedig egyre egoistább, csak a saját haladását tartja szem előtt. Az embernek el kell döntenie, hogy kinek a hangja után indul el: Isten szavára, vagy a saját magáéra? Az egyetlen megoldás az, hogy Isten hangja szólaljon meg bennünk és általunk – hangsúlyozta a püspök.

A lelkészszentelési szertartást Lukács József főjegyző vezette le. Nyolc lelkész tett fogadalmat a hű pásztori szolgálat mellett.

A Pro Partium és Pro Ecclesia díjak átadását Vincéné Pálfi Judit vezette le. A KRE missziói előadója a díjak átadása előtt elmondta: azok, akik megkapják ezt a kitüntetést, a közel 500 évvel ezelőtti reformáció szellemében és

annak nyomán tettek valamit a református egyházért. Kiemelte, hogy a kitüntetett személyek és egyházközségek meghallották Isten szavát, és arra szóban és cselekedetben egyaránt válaszoltak. Pro Ecclesia díjban részesült a Berettyószéplaki Református Egyházközség, a Gyoroki Református Egyházközség, a Sülemedi Református Egyházközség, a Szatmár-Németi Református Egyházközség, valamint Békéssy Erzsébet, a szatmári Környezetvédelmi Ügynökség igazgatónöje, aki a nagytarnai Természet és Szeretet Otthonának a megálmodója. Pro Partium díjban részesült Hermán M. János valamint M. Nagy Ottó díjban részesült Fodor Anna szatmárnémeti vallásánár.

A díjak átadását követően Kulcsár Székely Attila színművész előadását tekintették meg a jelenlévők. Az előadó A Magyar Miatyánk összeállítását mutatta be a '89-es forradalom emlékére.

Az egyházkerületi közgyűlés határozatot fogadott el a Mikó-ügyben, melyben elmarasztalja az egyházi ingatlan visszaállamosítását. Az ügyben pedig teljes támogatásáról biztosítja az Erdélyi Református Egyházkerületet.

SEBESTYÉN ELŐ

IDŐSEK VASÁRNAPJA

A Szentírás külön figyelmezteti Istennek népét: mindig, minden körülmények között gondoskodjanak az özvegyekről és az árvákról. Az idősekkel való törődés az egyik legszébb hitvallás és hála Isten felé.

Istennek kegyelméből immár második alkalommal tartott meg az idősek vasárnapja a Szilágyballai Református Egyházközségben. Boros Árpád lelkipásztor a Préd 3,1-15 versei alapján elmondott igehirdetésben mindenkit

arra buzdított, hogy mindannyian simuljunk Istennek akaratába, hiszen az életben mindennek Istentől rendelt ideje van. Ezért hálás szívvel fogadjunk mindent Isten kezéből, tudván: mindennek célja van az életünkben.

Ezen alkalmat az ifjúság és a gyerekek énekei, szavatai, furulya előadása tették ünnepélyesebbé. Istentisztelet után az ünnepelték szeretetvendégségre voltak hivatalosak. A gyülekezeti teremben várta őket a gyülekezet szorgos nőtagjai által készített finom töltött káposzta és a finomabbnál finomabb torták. A gyülekezet ifjúsága és a községben működő Nőszervezet még egy-egy igés kártyával is kedveskedett az időseknek.

Szívünkben Isten iránti hálával mondunk köszönetet ezért az alkalomért, amikor lehetőség nyílt közösségekben lenni Istennel és egymással egyaránt, hogy aztán feltöltsük az erőt merítve, Istenben bízva tovább folytathassuk életünket.

BARABÁS TÜNDE ERZSÉBET diakónus

HÁLAADÓ ISTENTISZTELET VOLT KISPEREGEN

Hálaadó istentiszteletre került sor az elmúlt év végén a kisperegi református templomban. Az összesereglett gyülekezet a Mindenható színe elé tárta háláját, mert csodálatos módon engedte megmenteni az őök impozáns templomát az összeomlástól.

Az 1821-1833 között épült templom tetőszerkezete idén januárra életveszélyessé vált, ezért hosszú hónapokra a gyülekezet kénytelen volt elhagyni a templomot, és az istentiszteleteket a községi önkormányzat által rendelkezésére bocsátott teremben, illetve a kultúrotthonban tartani, majd a felállványozott templomban, ahol hét közben munkálatok folytak.

Most újból a visszaállított templomi padokban ülve dicsőíthették Istent éneken és imádságban – és bár még sok munka és idő szükséges ahhoz, hogy a templom teljes pompájában fogadja a híveket, de újjáépített tetőzete, hisszük, hosszú ideig dacol a mulandósággal.

A hálaadó istentiszteleten részt vettek az Aradi Református Egyházmegye esperese és főgondnoka, a szomszédos Nagypereg gyülekezetének diakónusa, megyei tanácsosok, a Kisperegi Általános Iskola igazgatója, valamint a munkálatok terveit elkészítő mérnökök.

Igét hirdetett Módi József esperes, majd a helybeli lelkipásztor rövid vetítőképes beszámolóban ismertette az elvégzett munkálatokat – melyekre a gyülekezet ereje fölött adakozott.

Az istentiszteletet követően szeretetvendégség várta a híveket, a gyülekezet asszonyainak és presbitériumának hozzájárulásával. A presbiterek egész évben kitartóan és bizakodva munkálkodtak, és felismerték, hogy minden külső segítség testvéri kéznyújtás.

A segítségkérést meghallotta az egész Királyhágómelléki Református Egyházkerület, melynek számos gyülekezetében gyűjtöttek e célra, de Belső-Erdélyből és több anyaországi településről is jelentős anyagi segítség érkezett. Többen a Nyugati Jelen szombati lapszámaiban rendszeresen közölt segítségkérésre jelentkeztek.

Bátran állítható, hogy idén csodának lehettek tanúi a kisperegi reformátusok – és ezért egyedül Istené a dicsőség!

TÓBIÁS TIBOR GYÖRGY

TELEVÍZIÓZÁS

MINÉL KEVESEBB, ANNÁL JOBB!

Mennyit tévézhet a gyermek naponta? A 0 és 3 év közötti gyerekek egyáltalán nem nézhetnek tévét. 3 és 5 éves kor között legfeljebb 30 percet, a 6 és 8 év közöttiek maximum 1 órát, 9 és 12 éves kor között pedig nem tévézhetnek többet másfél óránál. Közben tartsanak szünetet!

• A gyerekszobában nem lehet tévé! A tananyag megtanulása és a tévénézés között el kell telnie 30 percnak. Ugyanis neurobiológusok felfedezték, hogy a tévzés hatására törlődnek a tanultak, és nem raktározódnak a hosszú távú memóriában, mivel a tévében látott képek keltette ingerek túlságosan erősen hatnak a gyerekekre.

• Azoknak a gyerekeknek, akiknek a szobájukban van tévékészülék, rosszabb az olvasási-, matematikai- és felfogóképességük, mint kortársaiknak.

• Minthogy a televízióval beszélgetni sem lehet, a gyermeket a tévénézés nem ösztönzi arra, hogy használja a nyelvet.

• Ha kevés igazi életélményt és tapasztalatot szerez, akkor szorong, mert nehezen ismeri ki magát a tényleges életben, a tévében és játékokban uralkodó szabályok nem érvényesek a való világban.

KÉZIMUNKA

HÓEMBER BÁBU

Megjött a tél. Biztos mindenki szeret hóembert készíteni. De mi van akkor, ha nincs hó? Vagy mit tegyünk akkor, ha betegek vagyunk? Dolgozzunk bent a lakásban! Csenjünk el egy fehér zoknit, kockás kendőt, pár gombot és készítsünk zokni hóembert. Anya örülni fog! Vásárolhat új zoknit.

JÓ MUNKÁT!

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – A MESE

Képzeljétek el, mi történt egy napon abban a városban, ahol Annácska lakik: a kábelszolgáltató kikapcsolta a tévécsatornákat! Meghibásodás történt. Egy egész napig nem ment a mese. A gyerekek hazamentek az iskolából, bekapcsolták a tévét, és nem volt benne semmi.

Kitört a pánik. A gyerekek nyafogtak, a szülők bosszankodva hívták a kábelszolgáltatót, de nem volt mit tenni, a mese aznap nem indult. Annácska is bosszúsán üldögélt a lecke előtt. Hiányzott a kedvenc mesefilmje. Délutánra már az egész osztály az interneten lógott, és arról beszélgettek, mivel lehet eltölteni egy egész délutánt televízió nélkül.

– Írjunk levelet a tévéseknek! – mondta az egyik.

– Menjünk az iroda elé és tüntessünk! – mondta a másik.

– Mi az a tüntetés? – kérdezte Roland.

– Odamegyünk, és kiabáljuk, hogy kapcsolják vissza az adást! – felelték Rolandnak.

Annácska és a barátja szintén felháborodottan beszélgettek arról, hogy ezt nem lenne szabad annyiba hagyni, és úgy döntöttek, összehívják az osztályt, hogy megbeszéljék.

Anya mosolyogva hallgatta a beszélgetést a konyhából, és előkészített egy adag meggyes sütit. Nemsokára az osztály nagy része ott tolongott az Annácskák nappalijában, hogy megbeszéljék ezt a mese-dolgót. Anya becsempészett pár társasjátékot a szobába, és várta, hogy elkészüljön a süti.

Fél óra vita és tanácskozás után a fiúk felfedezték és kibontották a társasjátékot, a lányok pedig kihordták az összes Barbiet, és mindet átöltöztették. Hatalmas játszás kezdődött, s a meggyes süti is az utolsó falatig elfogyott.

Városost játszottak. Volt benne rendőr, orvos, boltos, tanár, szülők és gyerekek. Az egész lakás hangos volt a kiabálástól.

Késő délután fáradtan bandukoltak a gyerekek hazafele. Otthon alig győzték mesélni az élményeket. Anyu szénézett a szobában, ahol Annácska lázasan pakolt és felsóhajtott:

– Bárcsak többet szünetelnének a mese-csatornák! A gyerekek megtanulnának újra játszani!

Te mennyit ülsz a tévé előtt?

TÓTOS BEÁTA

REJTVÉNY

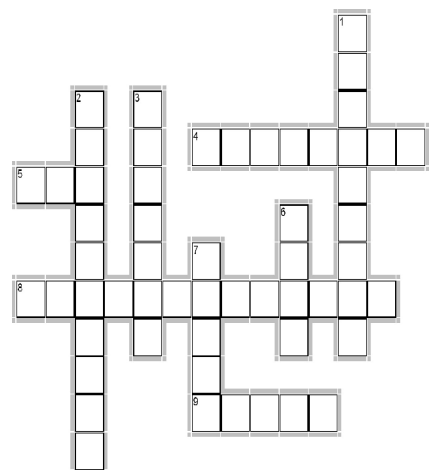
A meghatározások alapján töltsd ki a rejtvényt mesehősök neveivel. Ha nem jut eszedbe, olvass utána!

VÍZSZINTES

4. A kövér macska
5. Jerry ellensége
8. Száz évig aludt
9. Pom-pom csokiszereető barátja, Gombóc...

FÜGGŐLEGES

1. Aki evett a mérgezett almából
2. Az elhagyott cipellő csak az ő lábára volt jó
3. Jancsi testvére
6. Sárkánynév
7. Grimm-mesében ide indulnak a muzikusok

A REFORMÁTUS EGYHÁZAK VILÁGKÖZÖSSÉGÉNEK FELHÍVÁSA

Chris Ferguson, a Református Egyházak Világközösségének (REV) főtitkára az emberkereskedelem elleni programban való aktív részvételre hívja a reformátusokat világszerte.

A Református Egyházak Világközösségének (REV) végrehajtóbizottsága 2011-es ülésén fogalmazta meg stratégiáját a hannoveri iroda „igazságosság és partnerség” részlegének munkájához. Ennek a munkának központi eleme az a kezdeményezés, amely „Teérted törtetett meg” (Broken for you) nevet viseli, az úrvacsorai liturgiára utalva. A program arra akar rábreszteni, hogy az emberi test mára árucikké vált, amivel rendszeres kereskedelem zajlik.

Az emberkereskedelem a fennálló neoliberais gazdasági modell eredménye, aminek része a nők, férfiak és gyerekek életének és méltóságának semmibevételével testük adás-vétele, a munkaerőpiac kiszolgáltatására többek között

szexuális szolgáltatások terén. A főtitkár arra hívja a tagegyházakat, hogy aktívan vegyék ki részüket a „Teérted törtetett meg” projektben. „Tíz évvel az Accrai Hitvallás után még mindig megkerülhetetlen, hogy felhívjuk a figyelmet a globális és helyi gazdasági realitásokra. A »Teérted törtetett meg« kezdeményezés célja, hogy a tagegyházak kiemelt kérdésként foglaljanak az emberkereskedelem tényével, és ezzel is megerősítse számukra az Accrai Hitvallás gazdasági és politikai távlatát, amely arra kényszerít minket ismét, hogy a hatalmasat elszámolásra hívjuk.” – áll a főtitkár felhívásában.

A program részeként a REV a böjti időszakban gyülekezeti segédanyagokat jelentet meg. A projekt 2015. január 11-én, az Emberkereskedelem Világnapján indul. „Nem csak imádkozunk és reménykedünk, de aktívan teszünk is azért az átalakulásért, ami egy olyan korba vezethet minket, ahol nem létezik az emberkereskedelem, és ahol a gazdaság az életet szolgálja ahelyett, hogy az emberi életet árucikké tenné.” – zárja sorait Ferguson.

TÖRTÉNELMI JELENTŐSÉGŰ ISZLÁM KONFERENCIÁT TARTOTTAK AZ AL-AZHAR EGYETEMEN

Százhusz országból hétszázan vettek részt a szunnita iszlám legfőbb oktatási központjában tartott konferencián, amelynek zárónyilatkozata az emberiség elleni büntettnék minősítette az iszlám szélsőségeseket. A vallás nevében elkövetett erőszakot még nem ítélték el ilyen magas rangú muszlim fórumon.

Nagy történelmi horderővel bír a kairói Al-Azhar egyetemen az iszlám terrorizmus és szélsőségesek kérdéskörében rendezett konferencia – állapította meg Antonios Aziz Mina kopt katolikus püspök. Vajon a Nyugat felfigyelt rá? – tette fel kételkedő kérdését. Százhusz országból hétszázán gyűltek össze december elején a szunnita iszlám legfontosabb oktatási központjában: még soha nem mondtak ítéletet az iszlám szélsőséges megnyilvánulásáról ilyen magas rangú fórumon.

„Aki keresztényeket és más vallások híveit hibás buzgóságból üldöz, megtámad, az iszlám tanítása ellen vét” – fogalmazta meg az Al-Azhar konferencia zárónyilatkozata. Ebben több helyen is megemlíti a keresztények szenvedéseit a Közel-Keleten, amely a dzsihádisták

csoporthoz számolták. A nyilatkozat harmadik pontja arról emlékezik meg, hogy a Közel-Keleten évszázadokon keresztül békés együttélés jellemezte a keresztények–muszlimok viszonyát. A dokumentum kimondja, minden erőszakot, mely azt célozza, hogy a keresztények hagyják el az iszlám csoportok által ellenőrzött területeket, „bünténynek minősül”.

A nyilatkozat megfogalmazása egyértelmű: az iszlám Államnak és az „al Nusra” iszlamista csoportnak nincs köze a valódi iszlámhoz. A védtelenek terrorizálása, az ártatlanok meggyilkolása, a szent helyek elpusztítása az emberiség elleni büntet, amit az iszlám elítél.

Hivatalos felszólalásaik elítélték a szélsőségeseket, erősítették a mérsékelt irányt, mely a keresztények és muszlimok békés együttélését támogatja. Így bizonyosan várható pozitív hatás. Az iszlám részéről akkor várható továbblépés, ha a jövőben rákérdeznék, honnan erednek az erőszakos megnyilvánulások, és miért van ilyen sikerük.

Ez az alapvető kérdés: ha van erőszak, miből ered? Vajon ez az iszlám alapjaiból következik, vagy történelmi körülmények eredményezték, melyekbe belekerült az iszlám, s így vissza is utasíthatja, mint azt a kereszténység is tette. Így azonban elkerülhetetlen, hogy az iszlám önkritikát gyakoroljon, ahogy II. János Pál pápa is bocsánatot kért a keresztények által elkövetett erőszakos megnyilvánulásokért. Ha erőszakra került sor, senki nem marad büntetlen, s az egyetlen járható út, ezt beismerni, és elítélni az erőszakot – számol be a Magyar Kurír.

NEM KELL MÁR VALLÁSÓRÁRA JÁRNI

Csendes felháborodást okoz az, hogy az iskolai vallásoktatás nem lesz kötelező, azaz megtűrt lesz iskoláinkban. A „Három T”, azaz a Tiltott, Tűrt, Támogatott sok mindenre alkalmazható ma is, így a hitre való nevelésre is, ami ha jól tudom, jelenleg is csak opcionálisan kötelező, azaz, ha a szülő nem akarja, hogy gyereke vallásórára járjon, akkor nyilatkozatot tehetett erről.

Gondolkodjunk el azon, hogy jogos-e a felháborodásunk? Sokan előszere-ttel emlegetik a hitre jutottak közül, hogy az ő szülei annak idején bizony megfogták a kezüket, és ha tetszett, ha nem, el kellett menniük a vallásórára, vagy a templomba. Az érv jó: úgy, ahogy nem a gyerek döntése, hogy vesz magára télen sapkát, vagy nem, úgy a hitoktatás is a szülő-tanár-lelkész felelős döntése. Manapság azonban egyre több olyan emberrel beszélgetek, akik ezt a kedvük ellenére való cselekedetet éppen ellenkező hatással élték meg. Alig várták, hogy felszabaduljanak a kötelezettség alól. És most ezek, az annak idején „megerőszkolt” – mert, hogy így élték meg – emberek lettek szülőkké, sőt már-már nagyszülőkké. Valahol érthető, hogy ezt az ő gyermekével nem akarja megtenni.

Akik érvelnek a kötelező vallásoktatás ellen, azok azt is joggal emlegetik, hogy amikor az egyház kötelezett valamire, világi módszerekkel tette. És azt a fránya inkvizíciót én – mint protestáns lelkész – is az arcomba kapom, akár tetszik, akár nem. Azt se látom mindig eredményesnek, ha a politika látszólag támogatja az egyházi tevékenységet, mert rendszerint cserébe el is várja, hogy a maga idején gondolkodás nélkül viszonzó-zák is a „jelkes” finanszírozást. A lehettekonyabb hitre való nevelés érdekes módon akkor történt, és ma is ott valósul meg, ahol tiltják, sőt üldözik azt. És ez nem keresztény életcél, hanem kritika és figyelmeztetés: engedjük, hogy Isten fogjon össze bennünket! A lelkész gőg nélkül, a vallásoktatót sértődöttség nélkül, a szülőt előítélet nélkül. Így talán lehetőségként fogjuk fel: tűrik, engedik, hogy Istenre neveljük szeretett gyermekeinket! Ha hatékony sóként tesszük ezt, csak türelem, mert gyümölcsét látni fogjuk, ha megízletlenül, ne csodálkozunk, ha eltaposnak az emberek!

ÉVFORDULÓ

CONSTANTIN VON TISCHENDORF

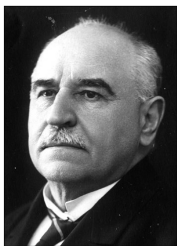

(1815-1874)

200 éve, 1815. jan. 18-án született Constantin von Tischendorf német lutheránus teológus, lipcsei egyetemi tanár, a bibliai kéziratörténet világ-hírű kutatója, ezegéta és paleográfus. Legjelentősebb felfedezése a legrégebbi és legteljesebb Újszövetség-kézirat, a Sínai-hegyi Szent Katalin-kolostorban megtalált *Codex Sinaiticus*. Élete főműve a görög nyelvű Újszövetség (*Novum Testamentum Graece*) szövegének eredeti kéziratok alapján javított, kritikai kiadása.

SASS BÉLA (1865–1928)

150 éve, 1865. jan. 20-án született Sass Béla debreceni teol. tanár. Kézdiabisi születésű, iskoláit Debrecenben és Berlinben végezte. Debrecenben előbb gimnáziumi tanár (1889), a teol. akadémia (1890) illetve az egyetem (1914) Ószövetség-tanára, egyetemi rektor (1921-22). A *Debreceni protestáns lap* felelős szerkesztője 1898–90 között. Kerületi jegyző, konventi tag, több konventi jegyzőkönyv szerkesztője. Bibliai tanulmányai mellett kiadta Jób könyvének fordítását (1894).

HEINRICH ALBERTZ (1915-1993)

100 éve, 1915. jan. 22-én született Heinrich Albertz német lutheránus lelkész, nyugat-német szociáldemokrata politikus, Martin Albertz (1882-1956), a náciellenes Hitvalló Egyház elítélt lelkészének féltestvére.

Nyugat-Berlin polgármestere (1966–67), Berlin-Neukölln (1970-74) és Berlin-Schlachtensee (1974-79) lelkésze. Az 1975-ben elrabolt Peter Lorenz politikusra kicsérélt foglyokat elkíséri jemeni repülőútkon. A 80-as évekbeli atomfegyverkezés elleni békemozgalom híve.

KIDERÜLT, MI OKOZTA AZ ASSZÍR BIRODALOM BUKÁSÁT

A túlnépesedés és a szárazság vezetett az asszír birodalom bukásához – állítják amerikai és török kutatók, akik a *Climatic Change* folyóiratban tették közzé vizsgálataik eredményét.

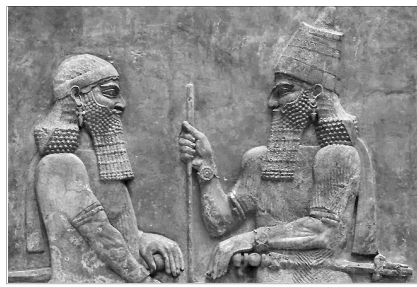
Az Asszír Birodalom sokáig a szomszédos Babilónia, később a Mitanni királyság függőségében élt. A Kr. e. 14. században aztán hirtelen megerősödve nagyhatalommá vált Mezopotámiában, de a birodalom területéhez tartozott a mai Örményország és Szíria egy része is. A Közép-asszír Birodalom területe nagy vonalakban a mai Észak-Irakot és Délkelet-Törökországot fedte le.

A rengeteg belviszály miatti hanyatlást az Új-asszír Birodalom felemelkedése követte a Kr. e. 10. századtól, amikor utolsó aranykorát élhette a királyság. A Kr. e. 7. században újabb, az alapokat rengető recessziót élt át Asszírnia, meghozta olyan súlyos válságot, hogy innen már nem tudott lábra állni a birodalom.

A kutatókat már régóta foglalkoztatta, hogy mi is lehetett az Asszír Birodalom összeomlásának pontos oka. Azt biztosan tudjuk, hogy belviszályok és polgárháborúk tizedelték a népességet, a főváros, Ninive elpusztult, a lázongó Egyiptomot pedig nem tudták már féken tartani, és az iráni népek, a szkíták valamint a kimmerek kívülről rombolták a királyságot.

A közösen végzett kutatásából most kiderült, hogy az asszíroknak még ennél is több problémával kellett megküzdeniük.

A kutatást vezető Adam Schneider és Selim Adali szerint a birodalom bukásának két fő

FRICSKA

Egyszer késő este bekopog a harangozó a parókia ajtaján. Álmosan megy ki a lelkész, hogy megnézzé, ki zavarja ilyen későn. Kikélt az ajtón:

– Ki az?

A jókedvű harangozó visszakiáltja:

– Az Úr sógora!

AZ ŐSI NINIVE MÁIG FENNMARADT KAPUJA

oka volt: a klímaváltozás és a népességnövekedés. A Kr. e. 7. század közepétől ugyanis emberemlékezet óta nem tapasztalt szárazság köszöntött a Közel-Keletre, és ennek hatásaival, a belső zavargásokkal küzdő asszírok nem tudtak megbirkózni.

Ezt csak tetézte a meghódított területekről betelepülő emberek tömege – így rövid idő alatt jelentősen megnövekedett a népesség, ami a szárazság mellett újabb csapást jelentett.

„Úgy gondoljuk, hogy a demográfiai változások és a klíma alakulása indirekt, de nagyon fontos részét alkotják az Asszír Birodalom bukásának” – írja Schneider a *Climatic Change* tudományos folyóiratban megjelent tanulmányában. Ez a két faktor, valamint a belső és külső fenyegetések valószínűleg halálos csapást mértek az időszak egyik legerősebb királyságára.

A most közzétett kutatás rámutat arra, hogy a mai világban is bármikor bekövetkezhet egy erős állam szétesése, ha a klímaváltozás okozta élelmiszerdrágulás és az ennek nyomán meginduló menekültáradat hatásai egyszerre jelentkeznek. Ezért minden felelősen gondolkozó kormány és nemzetközi szervezet legelső feladata, hogy éppen a nagy ókori Asszír birodalom példáján okulva előre lássa, hova vezethet a klímaváltozás és az embertömegek ehezése.

Erre aztán már igen-igen mérges lesz a lelkész:

– Kicsoda meri magát az Úr sógorának mondani?

– Hát én! – mondja a harangozó. – Mert két lánya volt az öreg Tóth Andrásnak, az egyiket én vettem el, a másikat meg az Úr!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Tóth Beáta, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felelős szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscoviei (Szlágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.